

200701062-18 200800700-23 200700359-17 Mottatt på folke møte
200700502-32 2007006578-18 200300043-15 Rissa 24/4-08
200703141-25 200801018-15 200800933-12 200800586-11

Fosennaturen ofres for Trøndersk Vindkrafteksport

Hele Trøndelag trues nå av nye store naturinngrep gjennom statlig subsidierte vindkraftutbygginger. Og vindkraften vil gå til eksport.

Vil vi akseptere disse store naturinngrepene for at noen få grunneiere og kraftselskapene skal profitere på eksport av vindkraft til Europa? Hva med hensynet til naturen? Hva med verdiforringelsen til naboens grunn? Hva med langtidsvirkningene for friluftslivet, naturmiljøet, reindriftsnæringen, reiselivet osv?

En nyttig tankeøvelse er å se for seg hva som hadde skjedd hvis situasjonen var omvendt. Hvis for eksempel Tyskland hadde hatt 95% fornybar elkraft, og Norge bare noen få prosent. Kan det da tenkes at Tyskland hadde subsidiert en storstilt vindkraftutbygging i uberørte natur for å eksportere fornybar energi til Norge? Selvfølgelig ikke. Men hvorfor skal vi være så dum her i Norge?

Den stadig omtalte kraftkrisen er det hyppigst brukte argumentet for vindkraftutbygging. Mot bedre vitende har vindkraftlobbyen plantet et inntrykk av at vindkraften vil fortrenge import av forurensende kullkraft. Men dette stemmer ikke.

I 2007 hadde Norge en netto eksport på 10 TWh elkraft. Siden 1990 har vi hatt en samlet eksport på 54 TWh. Når kraftvarmeverket på Mongstad kommer i drift vil vi iflg NVE ha et kraftoverskudd på 4 TWh i et normalår. Dessuten gir et mildere klima enda bedre kraftbalanse gjennom økt vannkraftproduksjon og lavere forbruk.

Dette ble bekreftet senest 25/2 på lederplass i Stavanger Aftenblad hvor det står – sitat: "Kraftkrisen avblåses. Statnett tror ikke lenger på et kraftunderskudd i Norge". NVE har tidligere basert seg på trettiårsserier for beregning av nedbør. En er nå imidlertid i en stigende nedbørstrend, og sjefsøkonom Jens Bråten i Statnett uttaler til media at en vanskelig kan se for seg et fremtidsscenario med kraftunderskudd i Norge. Også i Sverige og Finland går det mot en positivkraftbalanse. I teknisk ukeblad nr 3307 skriver de på lederplass – sitat: "Vil nordmenn flest akseptere at vi – over skatteseddelen – skal sponse kraft som i realiteten går til økt eksport?"

Hva så med den påståtte kraftkrisen i Midt-Norge?

21 januar var det stort møte på Hell om kraftsituasjonen i Midt-Norge. Vi som var der fikk høre energiminister Åslaug Haga, Statkraft og NVE fortelle følgende:

- Vi har ingen kraftkrise i Midt-Norge. I beste fall er situasjonen anstrengt.
- Midt-Norge har i et normalår en underdekning på 9 TWh fordelt på 6 TWh i Møre og Romsdal, og resten i Trøndelagsfylkene.
- Importkapasiteten fra andre deler av Norge er 12 TWh. Altså har vi 3 TWh å gå på i et normalår.
- I ekstreme tørrår kan det bli knapphet på kraft, men sikkerhetstiltak er allerede etablert.
- Ny kraftlinje fra Fardal i Sogn til Ørskog i Møre og Romsdal vil bli bygget både for å øke importkapasiteten, og for å bedre forsynings sikkerheten - særlig på Møre. Ferdig i 2012.
- Når denne linjen er utbygd er situasjonen i Midt-Norge normalisert (slutt på eget prisområde)

Så Midt-Norge har ingen kraftkrise. Derimot har vi et prisproblem, men det blir løst før nye vindkraftanlegg eventuelt rekker å komme på nett.

Vi har også flere gode alternativer for økt fornybar energiproduksjon som er langt å foretrekke framfor vindkraft. De viktigste er oppgradering av eksisterende vannkraftanlegg

som kan gi hele 12 TWH uten nye naturinngrep. Grunnvarme kan iflg. NVE gi netto 10-14 TWH varme. Et godt eksempel er den nye ishallen i Bjugn. Målet for bioenergi i klimaforliket er 14TWH. Begge de to sistnevnte vil både frigjøre elektrisk kraft og erstatte oljefyring. Potensialet innenfor enøk er stort. Bare på Norske skog skal de spare hele 250 GWH iflg ENOVA. Til sammenligning produserer vindturbinene på Hitra 150 GWH. Alle disse tiltakene er helt sorgløse når det gjelder naturinngrep. I sterk kontrast til landbasert vindkraft som er helt i andre enden av skalaen. Vindkraftenergien, slik den foreslås produsert i Fosen, er ikke grønn og bærekraftig

Om noen få år vil også offshore vindkraft være tilgjengelig teknologi. Iflg en av aktørene (Sway) så rekker de med å være klar for kommersiell utbygging i stor skala fra 2012. Da er det kanskje ikke så rart at vinkraftlobbyen har det så travelt med å banke gjennom ny landbasert vindkraft med store offentlige subsidier. For om kun kort tid vil det være klart for alle at den endelige løsningen når det gjelder vindkraft ligger langt til sjøs. Selv om det også her er store utfordringer knyttet til særlig sjøfugl.

Den nye fylkesdelplanen for utbygging av vindkraft i Sør-Trøndelag er nå ute til høring. Der legger Fylkesrådmannen opp til det han kaller en "moderat" utbygging av vindkraft i fylket. Med "moderat" mener han 3TWh vindkraft bare i vårt fylke, dvs hele det nasjonale målet for 2010 skal produseres i Trøndelag. Til sammenligning tilsvarer en tredjedel av hele Danmarks produksjon! Og det kommer på toppen av det som allerede er bygd ut. Fylkesrådmannen begrunner denne omfattende – ikke moderate - utbyggingen i vårt fylke med regjeringens mål om 30 TWH ny fornybar energi og energisparing fram til 2016. Han ser da tydeligvis for seg at ny vindkraft skal dekke opp hele Sør-Trøndelags del av denne byrden. For mer en 10% kan det vel ikke være rimelig at vårt fylke skal ta?

Først når denne vindkraftplanen er banket igjennom vil fylkestinget begynne med en egen klima- og energiplan som omhandler andre alternativer. Det betyr i praksis at fylkesrådmannen går inn for at vi skal iverksette store naturødeleggende vindkraftutbygginger først, og så begynne å planlegge de bedre alternativene etterpå.

Lars Eide, siv.ing El .kraft

Magnar Østerås, Naturvernforbundet i Rissa